



KOHTUMÄÄRUS

ÄRAKIRI

Kohus	Harju Maakohus, T mnt kohtumaja
Kohtukoosseis	kohtunik Indrek Parrest
Määruse tegemise aeg ja koht	22. detsember 2008.a, Tallinn, kirjalik menetlus
Tsiviilasja number	2-06-11380
Tsiviilasi	OÜ T A hagi OÜ RNA vastu 35 400 krooni ja viivise väljamõistmiseks
Menetlustoiming	tähtaja ennistamise taotluse läbivaatamine ja menetluskulude rahaline kindlaksmääramine
Menetlusosalised ja nende esindajad	<ul style="list-style-type: none">- hageja: OÜ T A (registrikood xxx; asukoht xxx)- hageja esindaja: advokaat T Pilv (Advokaadibüroo Aivar Pilv (T osakond); asukoht xxx)- kostja: OÜ RNA (registrikood xxx; asukoht xx)- kostja lepinguline esindaja: Ü Kivi (OÜ PU&KO Iuridica Õigusbüroo; asukoht xxx)

RESOLUTSIOON

1. Rahuldada hageja OÜ T A taotlus menetlustähtaja ennistamiseks osaliselt.
2. Ennistada menetluskulude kindlaksmääramise taotluse esitamise tähtaeg esimeses astmes kantud menetluskulude ja apellatsioonimenetluses kantud menetluskulude rahalise kindlaksmääramise osas.
3. Rahuldada osaliselt hageja OÜ T A taotlus menetluskulude rahaliseks kindlaksmääramiseks ja väljamõistmiseks kostjalt.
4. Välja mõista kostjalt OÜ RNA hageja OÜ T A kasuks menetluskuluna hagiavalduse esitamisel tasutud riigilõivu katteks 2 250 (kaks tuhat kakssada viiskümmend) krooni ning hageja esindaja kulude hüvitisena 12 500 (kaksteist tuhat viissada) krooni.

5. Toimetada käesoleva kohtumääruse ärakiri pooltele kätte.

Edasikaebamise kord

Käesoleva kohtumääruse peale võib esitada määruskaebuse Tallinna Ringkonnakohtule Harju Maakohu kaudu 10 päeva jooksul arvates määruse kättetoimetamisest.

MENETLUSE KÄIK

1. 16.05.2007.a otsusega rahuldab Harju Maakohus OÜ T A hagi OÜ (OÜ) RNA vastu 35 400 krooni ja viivise väljamõistmiseks. Menetluskulud jättis kohus otsusega kostja kanda. Tallinna Ringkonnakohtu 20.11.2007.a otsusega jäeti maakohu otsus muutmata ja kostja apellatsioonkaebus rahuldamata. Apellatsioonimenetluse kulud jättis ringkonnakohus kostja OÜ RNA kanda. Kostja kassatsioonkaebus jäeti Riigikohtu 18.02.2008.a määrusega menetlusse võtmata.

2. 04.04.2008.a saabus Harju Maakohule OÜ T A (hageja) taotlus menetluskulude kindlaksmääramiseks ning menetlustähtaja ennistamiseks. Hageja palub lugeda taotluse esitatuks tähtaegselt ning määrata rahaliselt kindlaks ja mõista kostjalt OÜ RNA välja OÜ T A poolt tsiviilasjas nr 2-06-11380 esimeses astmes kantud menetluskulud summas 10 510 krooni, apellatsioonimenetluses kantud menetluskulud summas 9 440 krooni ning kassatsioonimenetluses kantud menetluskulud summas 9 440 krooni.

Hageja kõnealuse taotluse kohaselt jõustus Riigikohtu 18.02.2008.a määrusega Tallinna Ringkonnakohtu 20.11.2007.a otsus ning seega on menetluskulude kandmise otsus jõustunud. Hageja esindaja on Tallinna Ringkonnakohtule 27.11.2007.a esitanud taotluse menetluskulude kindlaksmääramiseks koos kõigi nõutavate lisadega. Kuivõrd taotlus menetluskulude kindlaksmääramiseks on esitatud kohe pärast ringkonnakohtu otsuse tegemist, tuleb taotlus lugeda esitatuks tähtaegselt. Hageja möönab, et taotlus on ekslikult esitatud valele adressaadile, kuna tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 174 lg 1 näeb ette avalduse esitamise asja menetlenud esimese astme kohtule. Samas ei ole tegemist asjaoluga, mis lõpetaks hageja õiguse menetluskulude tagastamiseks või võimaluse menetluskulude kindlaksmääramiseks. TsMS § 67 lg-st 1 tuleneb, et kui menetlusosaline lasi mööda seaduses sätestatud menetlustähtaja, ennistab kohus tähtaja menetlusosalise avalduse alusel, kui menetlusosaline ei saanud tähtaega järgida mõjuval põhjusel ja tähtaja möödalaskmine ei võimalda enam menetlustoimingut teha või põhjustab talle muu negatiivse tagajärje. Käesoleval juhul oli menetluskulude kindlaksmääramise taotluse esitamise tähtaeg TsMS § 174 lg-st 1 lähtuvalt 19.03.2008.a.

3. Hageja palub lugeda taotluse menetluskulude kindlaksmääramiseks esitatuks tähtaegselt, kuna hageja on koheselt pärast asjas ringkonnakohtu otsuse tegemist avaldanud soovi menetluskulude kindlaksmääramiseks ning kohus pidi vastavast asjaolust teadlik olema. Kohtulikust abistamiskohustusest tulenevalt oli allakirjutanul õiguspärane ootus, et vastavat taotlust võetakse arvesse menetluskulude kindlaksmääramisel ning käesoleva taotluse esitamise hetkeks on tehtud vastav kohtulahend menetluskulude kindlaksmääramise kohta. Kuivõrd sellist lahendit tehtud ei ole, on vajalik esitada vastav taotlus veelkordselt. Hageja hinnangul on selline õiguspärane ootus, et tema poolt tähtaegselt esitatud taotlust menetluskulude kindlaksmääramiseks arvestatakse, mõjuvaks põhjuseks tähtaja ennistamiseks ning lugemaks käesolev taotlus esitatuks tähtaegselt.

4. Seonduvalt menetluskulude kindlaksmääramisega märgib hageja, et on käesolevas tsiviilasjas (nr 2-06-11380) kandnud esimeses astmes kohtukuludisid advokaadi abile summas 8 260 krooni (vastavalt Advokaadibüroo Aivar Pilv arvele nr xxxxxxxx, 08.12.2005.a) ning riigilõivule

hagiavalduse esitamisel summas 2 250 krooni. Esimeses astmes kantud kohtukulude nimekiri on taotluse kohaselt OÜ T A esindaja poolt esitatud 13.04.2007.a vahetult Harju Maakohtule. Apellatsioonimenetluses on hageja kandnud kulusid kokku summas 9 440 krooni, mis moodustub hageja lepingulisele esindajale tasutud kulust hagejale osutatud õigusabi eest (vastavalt Advokaadibüroo Aivar Pilv 28.06.2007.a arvele nr xxxxxxxxxxxx). Kassatsioonimenetluses on lisandunud menetluskulusid summas 9 440 krooni (vastavat Advokaadibüroo Aivar Pilv 02.04.2008.a arvele nr 20080302).

OÜ T A on seisukohal, et kohtukulude suurus on vastavuses asja keerukuse ja selle ajamisele kulunud ajaga. Vabariigi Valitsuse 15.12.2005.a määrusega nr 306 kinnitatud "Lepingulise esindaja ja nõustaja kulude teiselt menetlusosaliselt sissenõudmise piirmäärade" kohaselt (menetluskulude rahalise kindlaksmääramise taotluse esitamise ajal kehtinud redaktsioonis) oli tsiviilasja hinnaga vahemikus 35 000 kuni 40 000 krooni maksimaalselt sissenõutava kulu määraks 11 000 krooni. Lähtudes eeltoodust, on OÜ T A poolt taotletavad kohtukulud hageja hinnangul igati mõistlikud.

5. Kohus on saatnud hageja ülalmainitud 04.04.2008.a taotluse ka OÜ RNA esindajale ning palunud esitada kostjal oma kirjaliku seisukoha. Kostja ei ole kirjalikku seisukohta kohtu määratud tähtaja jooksul ega hiljem esitanud.

KOHTUMÄÄRUSE PÕHJENDUSED JA KOHALDATAV SEADUS

6. Kohus leiab, et OÜ T A taotlus menetlustähtaja ennistamiseks kuulub rahuldamisele osaliselt.

7. TsMS § 173 lg 1 kohaselt esitab asja menetlenud kohus kohtuotsuses menetluskulude jaotuse menetlusosaliste vahel. Vastavalt TsMS § 174 lg-le 1 võib menetlusosaline nõuda asja lahendanud esimese astme kohtult menetluskulude rahalist kindlaksmääramist lahendis sisalduva kulude proportsionaalse jaotuse alusel 30 päeva jooksul, alates kulude jaotuse kohta tehtud lahendi jõustumisest. TsMS §-st 66 tuleneb, et kui menetlustoiming jääb õigel ajal tegemata, ei ole menetlusosalisel õigust menetlustoimingut hiljem teha, kui kohus seaduses sätestatud tähtaega ei ennista või ei pikenda enda määratud tähtaega. Kui menetlusosaline lasi mööda seaduses sätestatud menetlustähtaja, ennistab kohus vastavalt TsMS § 67 lg-le 1 tähtaja menetlusosalise avalduse alusel, kui menetlusosaline ei saanud tähtaega järgida mõjuval põhjusel ja tähtaja möödalaskmine ei võimalda enam menetlustoimingut teha või põhjustab talle muu negatiivse tagajärje. Kooskõlas TsMS § 67 lg-ga 2 võib tähtaja ennistamist taotleda 14 päeva jooksul, alates päevast, millal sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud takistus ära langes, aga mitte hiljem kui kuue kuu jooksul, alates möödalastud tähtaja lõppemisest.

8. Kohus märgib esmalt, et menetlustähtaja ennistamiseks hageja poolt esimeses astmes kantud menetluskulude rahalise kindlaksmääramise taotlemiseks puudub käesoleval juhul sisuline alus. Kohtu hinnangul saab asja materjalide hulgas olevat hageja esindaja kohtukulude nimekirja ja taotlust kohtukulude väljamõistmiseks (vt toimik, lk 96-97) käsitleda TsMS § 174 lg 1 kohase taotlusena. TsMS § 174 lg 1 seob kohtukulude kindlaksmääramise tähtaja kulude jaotuse kohta tehtud lahendi jõustumisega. Samas ei ole kohtu hinnangul nimetatud normi eesmärgiks välistada võimalus esitada kohtukulude rahalise kindlaksmääramise taotlus enne menetluskulude jaotuse kohta tehtud lahendi jõustumist. Taolist järeldust toetab kohtu arvates ka alates 15.07.2008.a kehtiva TsMS redaktsiooni § 174¹ lg-s 3 sätestatu. Kuivõrd taotluse menetluskulude rahaliseks kindlaksmääramiseks on hageja esitanud juba asja sisulise arutamise käigus maakohtu poolt, saab selle kohtu hinnangul lugeda esitatuks tähtaegselt.

9. Kohus leiab, et hageja taotlus menetlustähtaja ennistamiseks kuulub rahuldamisele osas, mis puudutab apellatsioonistmes kantud menetluskulude väljamõistmise taotluse esitamise aega. Ka viimatinimetatud taotluse on hageja esitanud enne menetluskulude jaotuse kohta tehtud lahendi jõustumist. Seega võiks ka nimetatud taotlust lugeda iseenesest tähtaegselt esitatuks. Samas on

taotlus apellatsioonistmes kantud menetluskulude rahaliseks kindlaksmääramiseks esitatud hageja poolt 27.11.2007.a Tallinna Ringkonnakohtule. Vastava nõue tulnuks TsMS § 174 lg-st 1 lähtudes esitada Harju Maakohtule. Kohus nõustub hageja seisukohaga, et tal oli käesoleval juhul õiguspärane ootus, et ebaõigele kohtule (kohtuinstantsile) esitatud taotlus edastatakse kohtualluvuselt õigesse kohtusse ning võetakse menetluskulude rahalisel kindlaksmääramisel arvesse. Sellist seisukohta toetab kohtu hinnangul ka TsMS §-s 65 sätestatu.

10. Kohtu hinnangul ei kuulu hageja taotlus menetlustähtaja ennistamiseks rahuldamisele osas, mis puudutab kassatsioonistmes kantud menetluskulude (9 440 kr) väljamõistmise taotluse esitamise aega. Kõnesoleva menetluskulu rahaliseks kindlaksmääramiseks ei ole hageja enne 04.04.2008.a kohtule taotlust esitanud, samuti ei ole hageja esitanud enne seda kuupäeva vastavate kulusid tõendavaid dokumente (TsMS § 174 lg 2). Taotlus menetluskulu rahaliseks kindlaksmääramiseks on esitatud seega pärast TsMS § 174 lg-s 1 nimetatud tähtaja lõppemist. Kohtu hinnangul ei esine mõjuvaid põhjuseid, mis annaksid aluse nimetatud kulude osas tähtaja ennistamiseks.

11. Seega kuulub hageja taotlus menetlustähtaja ennistamiseks rahuldamisele osas, mis puudutab esimeses astmes kantud menetluskulude ja apellatsioonimenetluses kantud menetluskulude rahalist kindlaksmääramist ning väljamõistmist kostjalt. Kohus jätab rahuldamata hageja taotluse kassatsioonimenetluses kantud menetluskulude rahalise kindlaksmääramise taotluse esitamise tähtaja ennistamiseks.

12. Hageja taotlus menetluskulude väljamõistmiseks kostjalt kuulub rahuldamisele osaliselt. Vastavalt TsMS § 162 lg-le 1 kannab hagimenetluse kulud kannab pool, kelle kahjuks otsus tehti. TsMS § 138 lg 1 kohaselt on menetlusosaliste menetluskuludeks kohtukulud ja kohtuvälised kulud. Sama paragrahvi teise lõike järgi on kohtukuludeks riigilõiv, kautsjon ning asja läbivaatamise kulud. TsMS § 144 p-st 1 tulenevalt on kohtuväliste kuludena muu hulgas vaadeldavad menetlusosaliste esindajate ja nõustajate kulud. Asja läbivaatamise kulud (TsMS § 143) käesoleval juhul puuduvad.

13. Arvestades eeltoodut ning juhindudes TsMS § 162 lg-st 1 ja § 174 lg-st 1, tuleb kostjal OÜ RNA tuleb hüvitada hagejale OÜ T A menetluskuluna (kohtukuluna) hagiavalduse esitamisel tasutud riigilõiv summas 2 250 krooni.

14. Hüvitatavate õigusabikulude kindlaksmääramisel tuleb kohtul arvestada kohtul ka TsMS § 175 lg-s 1 sätestatuga, millest tulenevalt mõistab kohus esindaja või nõustaja kulud nende rahalise kindlaksmääramise korral välja põhjendatud ja vajalikus ulatuses. Lepinguline esindaja on menetlusosalist menetluses esindav advokaat või muu tehinguga määratud esindaja. TsMS § 175 lg 3 kohaselt kehtestab Vabariigi Valitsus lepingulise esindaja ja nõustaja kulude teistelt menetlusosalistelt sissenõudmise piirmäärad. Nimetatud piirmäärad olid menetluskulude rahalise kindlaksmääramise taotluse esitamise ajal kinnitatud Vabariigi Valitsuse 15.12.2005.a määrusega nr 306 (kehtis kuni 11.09.2008.a). Viimatinimetatud õigusakti § 1 lg 1 kohaselt sõltus maksimaalne sissenõutav kulu tsiviilasja hinnast. Vastavalt TsMS § 122 lg-le 1 on tsiviilasja hind hagihind ja hagita asja hind. TsMS § 124 lg 1 esimese lause kohaselt määratakse raha maksmisele suunatud hagi puhul hagihind nõutava rahasummaga. Kooskõlas TsMS § 133 lg-ga 2 ei arvestata seejuures kõrvalnõuetena esitatud nõudeid intressidele, muu hulgas viivisele, ja kulude hüvitamiseks, vekslit ja tšekist tuleneva nõude puhul lisaks tagasinõudes sisalduvat hüvitisenõuet. Arvestades ülaltoodut, tuleb käesoleval juhul hagihinnaks lugeda seega 35 400 krooni.

15. Lähtudes ülalosundatud piirmääradest (kinnitatud Vabariigi Valitsuse 15.12.2005.a määrusega nr 306), oli tsiviilasja hinna puhul kuni 40 000 krooni maksimaalselt sissenõutavaks kuluks 12 500 krooni. Kulude hüvitamine kostja poolt nimetatud summa ulatuses on tsiviilasja

mahtu ning keerukust arvestades kohtu hinnangul ka põhjendatud ja vajalik. Seega mõistab kohus kostjalt hageja esindaja kulude hüvitisena välja 12 500 krooni.

16. Kohus märgib täiendavalt, et TsMS § 174 lg 3 tulenevalt saab käibemaksu õigusabikulult välja mõista vaid siis, kui menetlusosaline ei saa tekkinud kuludelt käibemaksu tagasi arvestada ja ta kinnitab seda kohtule (vt nt: Riigikohtu 19.04.2006.a otsus tsiviilasjas nr 3-2-1-24-06). Käesoleval juhul on hageja käibemaksukohustuslasena registreeritud (xxx). Seega saab hageja tekkinud kuludelt arvestada käibemaksu tagasi, mistõttu tuleks õigusabikuluna esitatud summast käibemaks maha arvestada. Samas ei oma nimetatu hageja taotluse lahendamise seisukohast tähtsust, kuna hageja õigusabikulud ületaksid 12 500 krooni piiri ka käibemaksu arvestamata.

Indrek Parrest /allkiri/
kohtunik

**ÄRAKIRI ÕIGE
KOHTUNIK**